

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericescă, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
câna 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției
„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Netemeinicia teoriei protivnice actualei stări sociale.

În articolul precedent „Teoria socială“ s'a arătat că, Familia, Statul și Biserica sunt formele de căpetenie ale societății omenesci, sunt societăți primordiale, despre cari Istoria ne incredințeză, că au esistat din tot timpul, de unde urmază că, ca societăți esențiale, ca societăți, cari să razimă pre idei obiective eterne și-au un scop esențial și necesar, nici pot vre-odată să dispară, sau să fie înlocuite prin alte instituțiuni, căci numai ele sunt naturale și fundamentale diviziuni ale organismului social. Și deși aceste adevăruri sunt primite, recunoscute și consfințite de omenirea întrégă prin practica ei din tot timpul; totuși în societatea modernă, unii au agitat și agită opiniuni protivnice stării actuale sociale, carea e probată de unica și naturala temelie a conservării, a civilizațiunii, a păcii și a prosperității publice, și în schimb propun ștergerea sau înlocuirea formelor sociale esistente, prin tot cea ce e contrar intereselor celor mai gingașe ale omenirii: proprietatea, averea, căsătoria, credința, biserică etc.

De aceea mi propun a discuta aici teoria protivnică, atingând-o în mod general și numai pe cea mai de căpetenie încercare teoretică, cunoscută sub numele de socialism.

Prin cuvântul socialism, în sensul cel mai larg, se înțelege totalitatea încercărilor teoretice și practice, care au de scop de a înlătura, prin instituțiuni sociale, relele care predomină în omenire. Acésta-i idea fundamentală a acelor care consideră Creștinismul ca un fel de socialism, și acésta denumire, născută în lupta dată din zilele noastre socialismului strict, nu este absolut neesactă; căci unul din semnele esențiale ale Creștinismului este de a combate relele care domnesc în lume. Acésta o a și făcut dumnezeescul autor al Evangheliei prin cuvântul său, prin exemplele sale, prin măsuri, în genere prin viața sa și arătarea sa pe pământ, în-

temeind Biserica sa, carea trebuă să continue până la finea timpurilor opera învățătorului. Biserica este dela originea sa o instituție socială, carea are de scop a lucra de a elibera omenirea de relele care o apasă.

Morala creștină, a căreia depositară și păstrătoare e biserică, se destinge cu siguranța de morală păgână, prin aceea că ea voește ca omul să nu trăiască isolat în el însuși și față de stat, ci să între adevărat în relațiuni cu semenul lipsit, și prin aceea că ea 'i ordonă sau 'l sfătuesce de a indulci pre cât posibil strîmtoarea (miseria) aprópelui.

Însă, recunoscând vocațiunea socială a bisericei, protestăm contra ori cărei cugetări, care ar pretinde a assimila creștinismul socialismului. Indată ce se dă un sens lămurit și adevărat cuvintelor sub care se presintă doctrina, o formă concretă cugetării, opozițiunea se iarată, antagonismul isbucnesce. Ideile concrete sunt acelea despre rău sau despre miserie și despre destinul omului. Dacă se întreabă: ce este răul? Biserica răspunde, că considerat în general, răul este pedépsa pacatului realizat în omenire; că, considerat în particular, el póte fi pedépsa greșelilor pe care le-a comis omul, însă el póte fi asemenea un simplu mijloc de a încerca omul și de a ocroti moralitatea sa. Biserica adauga: întâi că răul în general nu póte fi desființat prin silințele, opintirile omului; al doilea că în particular, răul póte fi micșorat și chiar întors în bine, căci răul servește de o îndoită încercare. Când el lovesce pe semenul nostru ne dă putință de a 'i veni în ajutor, și de a ne îndeplini datoria noastră cătră el; lovindu-ne pe noi însine el devine pentru noi un mijloc de a ne esercita în întâia din tóte virtuțile, supunerea, (răbdarea) la voința lui Dumnezeu; el ne învătă îndurarea cătră alții, ne deslipesce de amórea bunurilor trecătoare din acésta lume și ne întórce cu mintea a cugeta la vecinicul nostru destin. Prin urmare nu depinde de cât de noi de a schimba răul în bine pentru noi, când noi suntem atinși; iar dacă ar fi altul atins, atárnă tot de noi de a indulci răul

și chiar de a-l nimici complect, și acésta-i pentru un creștin, după împrejurări, sau o datorie, sau un consiliu. Să presupunem, în un mod cu totul abstract, că toți ómenii ar fi creștini, și că ar vețui în conformitate cu prescripțiunile creștinismului: ar rezulta că ori-ce rău ar fi redus la minimul său de întindere. El n'ar înceta nici odată în întregime, pentru că totalitatea ómenilor, cari viețuiesc în un timp determinat, și totalitatea genului uman însuși, nu sunt mărimi, cari coincid perfect în totă întinderea lor, și că păcatul, al căruia răul este pedepsă, nu se realizează numai în indiviți, ci în gen. Destinațiunea omului, după doctrina creștină, nu-i temporară, ci eternă. Vieța în timp nu servește de cât a pregăti vieța în eternitate. Vieța eternă va depinde cu totul dela modul cum omul, va fi viețuit în timp. Omul are în mâni puterea de a-și asigura o vieță etern fericită sau o osindă eternă; el este stăpên de a se elibera de rău sau de a remênea sclav; totul depinde, sub acest raport, de determinațiunea sa morală, așa că darurile naturale, folósele temporale, și statul, și naționalitatea căreia fie-care aparține și biserica chiar în care se naște și viețuiesc, nu pot în ele însuși și prin sine a-l conduce la sfêrșitul său; ele nu pot decât a-i servi de mijlóce pentru a sosi la scopul suprem care îi este hotărît.

Contrar acestui mod de a înțelege răul și destinul uman, socialismul propriu dis vede obârșia răului în viciile organizațiunii sociale și pune destinul omului în fericirea temporară. Acésta-i idea fundamentală a tuturor teoriilor socialiste. Se vede dar dela început antagonismul, care există între acéastă teorie și revelațiunea creștină. Pământul, pe care socialismul este născut, este un pământ păgân, este păgânismul însuși. Cu tóte acestea trebuie a faceosebire între păgânismul antic și păgânismul modern; teoriile socialiste pe care Platon le expune în cele 10 cărți despre Republică, precum și tendințele practice de care 'și ride Aristofan în Paserile sale și cuvântările sale, au ceva naiv; dacă ele nu sunt religioase, nu sunt impioase; ele se asamâna omului, care se rătăcesce fără a ști cum, și care, după ce a căutat lung timp și nefolositor drumul său, încercă a intra în o cale care dela început pare absurdă. Alt-fel se petrece lucrul cu restaurația păgânismului, ce s'a chemat renascerea literilor. Fără îndoieală întâile produțiuni literare de acest gen, Utopia lui Morus, Civitas solis a lui Campanella, Nova Atlantis a lui Roger Bacon, Telemach al lui Fenelon, au încă un caracter prea inocent și nu s'au dat de autoriilor ca opere de imaginație, poeme sau romane; totuși nu a fost de cât credința creștină a acestor autori, care 'i-a împiedicat, plecând din principiile din care derivă ideile lor, de a merge până la capêt și a trage consecințele extreme ce ele cuprind.

Alții fură mai riguroși și mai consecuenți.

Filosofia modernă asimilându-și teoriile antice,

care deveniră carnea și sângele ei, a intrat în opozițiune reflectată și flagrantă cu creștinismul și a formulat energic principiul independenței absolute a personalității umane, principiu care, pus dela origină de Ispititor, veți fi ca D-đeu, e basa a tótă dezvoltarea pagânismului, fie că el o știe sau nu. Nu-i locul aici de a arăta periódele ce a parcurs acest principiu în Franța, în Germania, dupla patrie a filosofiei moderne; ajunge de a nu uita acest punct de plecare. Dacă personalitatea umană este absolută, omul este absolut liber, ómenii sunt absolut egali între ei și nu-i nimic mai sus de om care să pótă legitim a influența voința sa. În Franța nu s'a invocat dela început acest principiu de cât pentru a răsturna instituțiunile politice ale statului și a-le reconstrui de sus până jos. Libertate, egalitate, suveranitatea poporului, ast-fel fură cuvintele de ordin ale revoluțiunii franceze; n'a voit a le aplica întâi de cât în sfera politică, însă acésta era o neconsecuență.

Partisanii neatârnat și logici ai ideilor de unde eșiră Revoluțiunea, ca Marat, Babeuf, intinseră principiile puse nu numai la stat, ci la tóte instituțiunile sociale și în special la proprietate, căreia-i reclamau desființarea!

Incercările acestor barbați pentru a realiza teoriile lor a fost, ce'i drept, reprimare prin forță; dar ideile pentru care ei s'au făcut apostoli, nu putură tot așa de ușor să fie aruncate în curatul domeniu al utopiilor; ele se iviră, prevalară din ce în ce, căci ele aveau pentru a se realiza titluri, pe care le invocase Revoluțiunea pentru a răsturna lumea politică.

De aceea cu dreptul se pune începutul socialismului, în acțiunea sa asupra dezvoltării lumii moderne, din timpul revoluțiunii franceze; el este consecința necesară a principiilor acestei revoluțiuni; „el nu atacă, ăce Stein în Hist. des Mou. soc. II. p. 104, numai, cutare sau cutare principiu izolat, dar principiu chiar pe care se razemă ordinea socială; el este nimicirea a tot cea ce numim ordine în societate.“

Incercările socialiste care se manifestară în cursul revoluției franceze, sãmânând a nu fi de cât consecințe logice a principiilor chiar ale acestei revoluții, par că n'au nimic comun cu cea ce am numit scopul propriu a tot felul de socialism, adică nimicirea miseriei.

Însă, făcând abstracțiune de ceea că revoluțiunea francesă, din care socialismul nu e de cât una din formele particulare, s'a hotărît ca scop de a mântui ómenirea de relele care o impovorau, se pótă ușor demonstra că miseria, care în urma acestei răsturnări politice colosale, se răspândi asupra claselor întregi, aduse masele prea aprópe de teoriile socialismului și dădu ocazia tot-odata de ale face aplicațiunea. În adevăr revoluția francesă, prin consecințele sale a făcut masele mai nefericite de cât erau altă data, dându-le fără apărare și fără protecție eficace în stăpânirea celor mai tari. Ordinea socială a

Evului mediu a știut a proteja agricultura prin legea chiar a feudului, pe lucrător prin regula corporațiilor. Fără îndoială feudalitatea apăsa asupra țăranilor, însă ea mărginea drepturile segniorilor, care nu puteau isgoni pe clăcași și nu puteau a crește sarcinile care apăseau asupra lor. Asemenea lucrătorul se găsea limitat în libertatea sa prin corporațiune și diregătoriu de jurat, dar era garantat contra cotropirilor unei concurențe neînfrânate. Sfarâmând pretinsele lanțuri ale feudalității și a corporațiilor, fără a pune nimic în loc, Revoluția a aruncat clasele lucrătoare în sclavaj, supunându-le dominațiunii capitalului; căci dacă din punct de vedere legal, toți cetățenii sunt egali, nu este mai puțin adevărat și fatal neînălăturabil că cel mai forte domină pe cel mai slab, și cel mai forte, în lumea modernă, este acel ce posedă capitalul cel mai mare. Acest capital dă stăpânului mijlocele de a se folosi nu numai de forțele lucrului manual, însă și de talent, geniul descoperirilor, îndemânare tehnică, și de a le exploata în profitul său. La această mare putere a capitalului se adaugă concurența capitaliștilor între ei; deci se înțelege că acestia, pentru a nu se ruina, sunt obligați a scădea salariile, ast-fel că la urmă, lucrătorii nu iau din munca lor, de cât o mediocră retribuție, care abea ajunge pentru întreținerea vieții lor. De aceea s'a născut proletariatul modern. El se deosebește de sărăcia, care a existat din tot timpul, adese-ori mai complectă de cât așă, prin aceea, că dacă el nu este cu totul sustras dela acțiunea religioasă, el este atât cât posibil de influențat de creștinismului, și că el are conștiința că condițiunile sociale în care el veșuesce și sub care el suferă, sunt rezultatul mișcărilor revoluționare și sunt deduse din principiul egalității.

Acestă convicțiune, adevărat, e la proletariat mai mult un sentiment instinctiv; însă acest sentiment instinctiv și obscur devine o perfectă evidență pentru acei cari pun rezultatele filosofiei moderne la îndemână claselor inferioare, espunându-o așa fel ca clasele să o înțelga și cărora le arată căile prin care ar putea a se scapa de miseria care le îngreue.

Idea despre independența absolută a personalității umane devine populară formulându-se în propozițiuni ca acestea: „speranța în o viață viitoare e o chimă, o vălucire; omul n'are altă fericire de sperat, de cât aceea ce o pôte atinge aici. Instinctele naturale au dreptul a fi satisfăcute; libertatea consistă de a li satisface“ etc.

Discuțiunea acestor principii însușă tendințe socialiste proletariatului; ea destăpă în el dorința de a se elibera violent de rălele, care apasă asupra-i. Causa tuturor rălelor sociale este în ochii săi neegalitatea averilor, căci averea este mijlocul de a-și procura toate bucuriile materiale.

Prin urmare întâia cerință a proletariatului socialist este egalitatea averilor, exigență, care în fața stărei actuale, se resumă în aceea a împărțirii bunu-

rilor. Ast-fel socialismul, acolo unde este proletariat, devine necesar comunism și cu acest titlu devine o amenințare pentru societate. Asemenea socialismul, dela aparițiunea lui, s'a descoperit sub forma comunismului în Babeuf, și ușurința relativă cu care el fu redus nu se esplică de cât, fiind-că resbelele ce Revoluția avu a susține în afară, luminară rangurile proletariatului, care fură alt fel slăbite încă prin resbelele Imperiului, așa că Restaurația n'a întâlnit proletariat propriu și; dar, obligată a primi moștenirea Revoluției, trebui să ședă pe un pământ de unde, puțin câte puțin, prin forța lucrurilor, trebuia să se nască proletariatul.

Dar când condițiunile fundamentale ale proletariatului se desvoltară, fără ca proletariatul să existe încă, se născu opiințele socialismului propriu și. Aceste încercări, ori opintiri n'au fost pur teoretice, căci se făcură în ființă încercarea de a le realiza în mod practic, însă, în scurt, ele nu deveniră nici o dată practice ca comunismul, desigur fiind-că proletariatul, pe care compta, nu era încă destul de forte pentru a fi o putere politică. Reprezentanții acestui fel de comunism au fost, în Franța, Saint-Simon și Fourier, cari fundară școlile saint-simoniană și fourierista.

Acest socialism a găsit asemenea un reprezentant în Anglia, pe Owen; căci deși Revoluția n'a sguđuit pe Anglia ca pe Franța, dar predominanța care puțin câte puțin luă populația industrială a orașelor asupra classelor istorice și tradiționale, iplesni toate condițiunile pregătitoare a unui proletariat colosal, care se va face simțit îndată ce Anglia nu va fi mai mult în stare a domina comerțul lumii.

Sistemele acestor trei șefi de școlă au aceea de comun, că ei dau ca cauză nu numai a totă miseria, dar a totă corupția morală, instituțiunile defectuose ale societății; că ei vęd originea acestor instituțiuni în arbitrajul voinței umane; că lepădând mortificațiunea sau sacrificiul ei reclamă deplina și libera satisfacere a instinctelor și că ei se sprijină pe această credință că s'ar pôte organiza omii între ei în mod așa că, prin aceea că fie-care va urma instinctele sale și va face aceea ce ele-i inspiră, toți vor îndeplini de voe, fără constrângere și fără nici o trebuință, toate lucrările necesare nu numai la întreținerea vieții, chiar la creațiunea luxului, la bucuriile cele mai rafinate. Se înțelege că nu se pot susține asemenea opinii de cât închidând ochii la experiențele zilnice din viața omenescă.

Asemenea, acești socialiști nu permit ca, pentru a combate teoriile lor, să se recurgă la Istorie; ei persistă în modul lor de a vedea chiar când li se cere socotela de faptul ca un mare număr de rele care ating omii nu provin dela om, însă au cauza lor în fenomenele naturale, a căror direcțiune nu-i în mânele a nici unui muritor; căci Fourier, cel mai consecuent din toți acești utopiști, nu stă la îndoială a spune că îndată ce organizația sa ar fi stabilită,

natura exterioară se va modifica de sine. Evident deci că nici p^ote fi vorba de a combate așa teorii, asemenea absurdități. Incercările ce au făcut Owen în America, Saint-Simonienii și Fourieriștii în Franța pentru a realiza sistemele lor, t^ote n'au isbutit și au terminat cu ridicul. Socialismul n'are importanță de cât d^or în acea că a intrecut comunismul, sau că'i deschide calea turburând vederile maselor prin promisiuni pompoase și fantastice. Și deși socialiștii au s^gduit credința pe timpul Revoluțiunii, totuși trebuie a recunoște că au contribuit, cel puțin negativ, de a readuce multe spirite serioase la eternele principii ale Creștinismului, mai cu samă că îndată ce se respândi, Biserica se fortifica în lăuntru și asociațiunile religioase luară un avînt și o lățire mai neauđită în Istoria bisericescă.

Ast-fel s'a aflat adevăratul remediu contra socialismului și a efectelor lui resturnătoare. Acest remediu este invierea spiritului religios și libertatea bisericii, carea lucrăză după principiile d-đeeșcii revelațiunii, a căreia depositară este.

Creștinismul, reamintind neincetat ómenilor că din colo de acéstă lume, unde sárăcia și bogăția sunt în lupta perpetuă, este o altă viétă, unde totul se compenséză și se răsplătește, — Creștinismul este unicul principiu care p^ote a menține echilibrul social, a indulci aceea ce contrastele neînăturabile ale acestei lumi au ceva dur pentru unii, primejdios pentru alții, a conserva ordinea și pacea între ómeni, arătând și învățând de odată meritul lepđării voluntare a averei și dreptu sacral al proprietății, pe care Istoria 'l probéză că este principala pârghie a activității umane, dimpreună cu via nădejde, tarea și neclintita credință în Dđeu și cu infocată dragoste.

George dela Sarata — Iași.

Discursul

pronunțat de Dl. Dr. Iosif Gall, în ședința din 4/16 August 1897, a casei magnaților din Budapesta cu ocaziunea pertractării proiectului de lege despre „curtea cu jurați.”

La finea primei alineă în §-ul 4 din proiectul de lege despre „curtea de jurați” naintea cuvintelor „dacă, s^eu” ar trebui vrite cuvintele „afară de acésta în părțile țerei, unde se află naționalități mixte, precepe una din acele limbi ne-magiare, carea e obicinuită pe teritoriul respectivei judecătoria, și forméză limba protocolară a jurisdicțiunii acelu teritoriu.”

Necesitatea acestei modifițațiunii o motivez cu următoarele :

O condițiune cardinală, de comun primită, a funcționării corecte a juriului — pe lângă concederea liberei aprețiări a doveđilor — e aceea, ca sentința să 'și-o p^otă basa juriul pe impresiunea căstigată din nemijlocita pertractare și procedură de doveđi, ce se desvóltă imediat naintea sa, prin urmare din fassiunile inculpatului și a martorilor, imediat exprimate

naintea sa, precum și pe acea impresiune, ce 'și-o căsigă din alte impregiurări, cari se ivesc cu ocaziunea fassionării, și cari de multe ori reoglindezá starea sufletescă a acelora ; însă acéstă impresiune va fi — firesce — f^orte mancă, dacă membrii colegiului de jurați nu precep pe inculpat, s^eu pe martori, și mancă va remáné acea impresiune chiar și atunci, când s'ar aplica tálmaciul cel mai iscusit la asemenea ocaziuni. Dar un atare tálmaciu, carele să poședă perfect atát limba magiară, cât și cea respectivă ne-magiară, carele afară de acea să aibă și cunoscințele recerute juridice intr'atát, în cât să p^otă traduce fără greșelă terminii și espressiunile tehnice, precum și graiul obicinuit la popor, cu greu se va p^oté căpáta din cauza beneficiilor celor neînsemnate, legate de astfelu de poziția, érá greșita traducere a unei unice construcții p^ote da de multe ori intregi cause cu totul altă direcția, s^eu alt curs.

Recomândata dispoziția în lege e cu deosebire de lipsă, pentru-că legea cea nouă estinde cercul de activitate și competență al juriului, carele era pân' acuma restrins numai la cauzele de pressă, și asupra crimelor comune.

Naintea juriului de pressă adevăcă ajung de regulă numai indiviđi aparținători inteligenței, cari de regulă poșed și limba oficiósă, și astfelu sunt în stare, a se apăra și în acésta ; dar pentru crime comune partea mai mare a inculpaților, și a martorilor ese din părțile inferióre ale poporului, prin urmare în părțile țerei, unde locuesc felurite naționalități, vor sta naintea judecării mulți ómeni, carii nu sciu limba magiară, érá cu acestia jurații, dacă nu sciu cumva limba obicinuită a respectivului teritoriu al țerei, nici nu se pot imediat înțelege.

Dar propunerea acésta 'și are basa sa și în legele, ce sunt în vigoare.

Adevăcă §-ul 7 al art. de lege XLIV. 1868 dispune următoarele (cetesce legea din cuv^ont în cuv^ont), va să đică asiguréză sub óre-cari condițiuni naționalităților ne-magiare folosirea limbei lor, adevăcă a limbei ne-magiare — dechiarată de limbă protocolară a jurisdicțiunii — naintea judecătoriilor și în cauzele civile, unde numai escepționalmente se p^ote pretinde înfacieșarea necondiționată în persónă a partidelor, și în consecință cu acésta §-ul 27 al aceleiaș legi prescrie, ca de juđi să se aplice din feluritele naționalități persóne, cari posed pe deplin limbele necesare.

Din punct de vedere al necesității a acestei cunoscințe de limbi ordinéză în togmai §-ul 4 din art. de lege IV. 1869, carele se referă deja la judecătoriile denumite de guvern, ca denumirile juđilor la judecătoriile I-ei instanță să se facă pe lângă capacitatea, prescrisă pentru juđi în §§-ii 6 și 7, în cât e posibil din sinul teritoriului tribunalului I-ei instanțe și în conformitate cu dispozițiunile §-lui 27 din art. de lege XLIV. 1868 cu privire ecuitabilă la indiviđii feluritelor naționalități de pe teritoriul respectivului tribunal.

Deducțiunea contrară, ce se face din §-ul 13 al legii de naționalitate, e după părerea mea cu atât mai virtuos greșită, cu cât aceasta e mai vechiă, aceea însă e lege mai nouă.

Se poate dară cu drept pretinde și dela jurați, carii încă sunt chemați, a îndeplini funcțiune de jude, ca să poședă cunoștința necesară de limba.

Prin această nu se împedecă organizarea regulată a colegiurilor de jurați, pentru-că locuitorii teritoriilor de naționalități mixte, carii vorbesc unghurese, pricep și limbele ne-magiare, estinse pe acele teritorii.

Éră de altă parte e un interes comun, ca instituțiunea colegiurilor de jurați, ca una din garanțele libertății publice, să prindă rădăcină cât mai afundă în toate păturile cetățenilor, pentru că alipirea cătră instituțiunile libertății publice ale patriei este cel mai puternic meșloc, de a-i intruni față de ori-ce atacuri contra patriei și contra libertății publice a ei.

* * *

Publicând acest discurs înregistrăm tot de odată, că această propunere nu sa primit, însă ministrul de justiție a promis, că va emite o ordinățiune, prin carea se va îndruma comisiunile respective, cari compun lista anuală a juraților, la compunerea listelor de jurați, se ia în considerațiune cunoștința limbei nemagiare, lășită pre teritoriul respectiv.

D I V E R S E.

* *Điuă naserii Majestății Sale* prégloriosului nostru Împérat și Rege apostolic Francis Iosif Antăiul s'a serbat Mercuria trecută cu totă solemnitate în biserica catedrală din Arad. În această și s'a celebrat sfânta liturgiă prin Pré Sântia părintele Episcop Ioan Meșianu, asistat de preoțiimea din localitate ér la sfêșșitul sfinteii liturgii s'a oficiat prin Pré Sântia Sa docologia, ridicându-se rugăciuni ferbinți cătră Cel Atotputernic pentru sănătatea și îndelunga viață a Majestăților Lor și a întregii Auguste Case domnitore. În aceeași și Pré Sântia Sa a intrunit la masă pre membrii Consistoriului și mai mulți onorațiori. Cu această ocaziune Pré Sântia Sa a ridicat un toast, în carele arătând importanța șilii, și accentuând credința neclătită față de Majestatea Sa și Augusta Casă domnitore de carea a fost condus totdeuna biserica și poporul romău își-ridică de nou glasul cătră Ceriu pentru sănătatea și îndelunga viață a Majestății Sale și a întregii Auguste Case domnitore.

* *Representanța* fericitului intru aducere aminte Emanoil Gozdu este conchiămată pre điuă de 13/25 August a. c.

* *Consistoriul metropolitian* al bisericii gr. or. române din Ungaria și Transilvania este conchiămat la ședința plenară și în senate particulare pre điuă de 20 August (1 Septemvre) a. c.

* *Inscrierile la seminariul diecesan pentru anul școlastic 1897/8* se vor efectui în următorul mod și anume: în 20, 21 și 22 August v. (1, 2 și 3 Septemvre nou) a. c. se vor inscrie elevii din despărțământul pedagogic și elevii dela școla elementară de aplicațiune; în 23 August vechiu (4 Septemvre nou) se vor inscrie elevii din despărțământul teologic; în 24 August vechiu, 5 Septemvre nou se va ține invocarea Duchului sfânt în biserica catedrală, și se va

oficia sfintirea apei în sala mare a seminariului diecesan; ér Luni în 25 August vechiu (10 Septemvre nou) se vor începe prelegerile. Esamenele de primire cu elevii pentru cursul pregătitoriu preparandial se vor ține în 25 August vechiu (6 Septemvre nou) dela 9—12, ér prelegerile cu elevii din cursul pregătitoriu preparandial se vor începe în 26 August vechiu (7 Sept. nou). Esamenele de repetițiune și supletoriă cu elevii îndreptățiți la acestea după regulamentul institutului se vor ține în 7 și 8 Septemvre nou.

* *Inscrierile la școla super. de fete cu internat în Arad* și împreună cu cursuri prepara-tóre pentru candidatele de învățătore se vor efectui în đilele 1—5 Septemvre st. nou. — Elevele au să documenteze cu atestat public școlastic clasa absolvată în anul trecut, la din contră au a se supune unui examen de primire. Prelegerile se încep în 6 Septemvre și elevele interne solvesc pentru întréga provisiune la an 140 fl. și didactru 20 fl. Elevele esterne ale școlei solvesc 2 fl. la lună, preparandele esterne 4 fl. Tacsă de înscriere e de 2 fl. Pentru instrucțiunea la pian 3 ore pe săptămână se solvesc 5 fl. la lună. Solvirile se fac anticipativ. Elevele interne au a fi provădate cu următorele: a) o madrață, b) un covor de pat, c) două perine cu 4 fețe, d) o plapomă cu 2 lepedee, e) două lepedee de pat, f) șese ștergare de față, 2 de șters lavorul g) șese servete, h) vestiminte de corp din fiă-care 1/2 duzină, ciorapii și fustele să fiă de colóre închisă, i) o duzină batiste, k) cușit, furculiță, o lingură de supă și una de cafea, 2 pocale de apă, lavor, perie, de dinți, săpun, pepteni și un parapleu.

* *Adunare generală* au ținut în 3/15 August a. c. învățătorii din tractul protopresviterial al Halmagiului în Halmagiu. În această și după servișul divin imbinat cu invocarea Duchului sfânt s'a deschis adunarea prin părintele protopresviter tractual Ioan Groza, carele provócă adunarea a-se constitui pre basa statute-lor noue. După cuvântul presidial învățătoria Mihai Vidu mulțămese în termini aleși părintelui protopresviter pentru zelul și acivitate neobosită desvoltată în interesul învățământului, și în conducerea de până acum a despărțământului reuniunii, și adinarea proclamă pre părintele protopresviter de președinte onorariu. După această se procede la alegerea biroului pre un period de trei ani, și adunarea generală proclamă de președinte pre dl Mihai Vidu. învățătoria în Halmagiu, de notariu pre dl Petru Magher inv. în Bodesti, de casar pre dl Ioan Popescu, inv. în Halmagel, de bibliotecar pre dl Teodor Popoviciu, ér de controlor pre dl Traian Nicodim inv. în Brusturi. În ședința ținută după améđi s'au pertractat punctele cuprinse în cerculariul edat de comitetul central al reuniunii învățătorești din districtul Aradului, și s'au cetit mai multe disertățiuni de cuprins didactic.

† *Necrolog*. Demetrie Ganea, paroch gr. or. rom. în Semlac cu soția Liubița Ionescu ca părinți, Livia, Romul, Demetrie, Șilviu, Aurelia, Adrian și Georgie ca frați și surori, véd. preotésă Ecaterina Ionescu ca mamă bătrână; Dimitrie Ionescu, Ștefan Ionescu, Georgie Ionescu, Lazar Ionescu și Ioan Ionescu, Crașian Ganea și Ioan Ganea ca unchi și numeroșe rudeni anunță mórtea prea de timpuriă a iubitului și neuitatului lor fiu, frate și nepot Nicolae Ganea, ștudente de clasa VII. gimnasială carele după scurte suferințe și-a dat nobilul sên suflet în mânilor Creatorului: Marți la 5/17 August la 9 ore sêra după ce a fost împărțășit cu sânțele taine — în etate de 18 ani.

Calitățile ce caracterisau pe defunctul erau blândeta, modestia, iubirea și ascultarea față de părinți; iubirea față de colegii sêi prin ce și el era iubit de toți și

diligința la studii, care calități cu atât mai vârtos au săngerat inima tuturor celor ce-l jelesc. Înurmântarea lui sa întâmplat Joi la 7/19 Aug. la orele 10 ante meridiane în cimiteriul gr. or. din Semlac. — Fi-ei țerina ușoră și memoria neuitată!

Concurs.

Să escrie concurs pentru stațiune învățătorească din **Sititelec**, pre lângă urmatoriul salariu: dela 110 case câte 2 fl.; venitul pământului 60 fl.; ștrole 20 fl.; lemne 18 fl.

Recurenții au să se prezenteze în fața locului, ér recursele ajustate conform regulamentului se-le trimită subscrisului până în 10/22 Septembrie a. c.

Sititelec, 10 Aug. 1897. Comitetul parochial.
In conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, m. p. prot.

Să escrie concurs pentru stațiunea învățătorească din **Forosig-Hodișiu**, protopopiatul Tinca pre lângă salariul sistemisat în bani gata de 300 fl. respectivul învățător va fi și cantor

Pentru incalzitul școlei să va ingriji comuna. Cuar-tir liber și grădină.

Recurenții au să-și prezenteze recursele subscrisu-lui până inclusive 10/22 Septembrie având a-se presenta în vre-o Duminecă seu sârbătore la biserica de a-și arêta desteritatea în cele rituale.

Forosig-Hodiș, 2/14 August 1897.
Comitetul parochial.
In conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, m. p. prot.

Pentru stațiunea învățătorească din comuna **Dobrești**, protopresbiteratul Beiușului să escrie concurs cu termin de alegere pe 29 Aug. (10 Sept.) a. c.

Emolumintele sunt: bani numărar 305 fl. afară de acêsta cortel cu 2 chili camară culină, grădină și ștrolele cantorale dela funcțiunile obveninde.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și ș-lui 6 art. XVIII. din 1897 adresate comitetului pa-rochial din Dobrești au a să trimitte protopresbiterului inspector școlar Elia Moga, în Robogány până inclusive la 28 Aug. (9 Sept.) a. c. având recurenții a-sê presenta în biserica din loc spre a-și arêta desteritatea în cântare și tipical bisericesc.

Dat în Dobrești, 28 Iul. v. 1897.
Comitetul parochial.
In conțelegere cu mine: ELIA MOGA, m. p. protopres-biterul Beiușului.

Conform ordinului Ven. Consistoriu 'dto 10/22 Iulie a. c. Nr. 3684 să escrie de nou concurs pentru postul de învățătoriu dela clasa micștă a școlei conf. gr. or. din **B.-Comloș** cu termin de alegere pe 30 de zile după prima publicare, pe lângă aceste emolumente:

1) 300 fl. v. a. solvinđi anticipativ lunar, 2) cortel cu 2 chilio, culină, grajd și grădină intravilană; 3) trei stângeni de paie.

Recursele ajustate conform prescrișelor legi să se substearnă Prea On. D. Paul Miulescu protopop în N.-Komlos, având reflectanții a-se presenta și în sta biserică.

B.-Comloș, din ședința comitetului parochial gr. or. rom. ținută la 6/18 August 1867.

Ioan Ciocoran, m. p. Iuliu Vuia, m. p.
preside. notariu.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. pro-topop inspector școlar.

Pe basa ordinațiunei Ven. Consistoriu gr. or. din Oradea-mare dtto 27 Iunie (9 Iuliu) 1894 Nr. 704/112 să escrie concurs pentru vacanta parochie de a III-a clasă din comuna **Surduc**, tractul Pesteșului Comitatul Bihor, cu termin de alegere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială cu două chilio, culină și camară; 2) intravilanul cășii parochiale 3 jugere catastrale à 12 fl. 36 fl.; 3) estravilanul 8 ju-gere catastrale parte arătoriu parte fênaț à 8 fl. 80 fl.; 4) afară de birul preofesc dela 108 numere de casă câte 1 fl. 108 fl.; 5) dela 108 numere de casă una vică cu-curuz sfârmat à 5 fl. cubulul adecă 27 cubule 135 fl.; 6) Drept la pășunat pentru 6 vite à 2 fl. 12 fl.; 7) Stolele usuete calculate după 5 ani din urmă 65 fl.; 8) dela cei ce au vite de tras în trei ani după olaltă câte un car de gunoiu dus pe pământul parochial., la olaltă 436 fl.

Recurenții au a-și trimitte petițiunile lor instruate în sensul statutului organic subscrisului în Lugașul de-sus, p. u. Éleed — și a-se presenta la st. biserică în vre-o Duminecă ori sârbătore spre a-și arêta desteritatea în tipic și în cuvântările bisericesci.

Comitetul parochial.
În conțelegere cu mine: TEODOR FILIP, m. p. pro-topesbiter.

Să escrie concurs pentru stațiunile învățătoreșci sub-semnate din tractul Vașcăului:

1. Cusiiș, cu salariu de 300 fl. și cortel cu grădină.

2. Chisca, salariu cu tôte la olaltă computat 300 fl. și cortel în natură.

3. V.-S o h o d o l, emolumintele în bani 300 fl. și locuință liberă.

Recursele ajustate conform dispusețiunilor din sta-tutul organic, sunt a-se trimitte la subscrisul în Beiuș până la 29 Aug. v. a. c.

Beiuș, 4/16 Aug. 1897.

Comitetele parochiale.

Vasilii Papp, m. p.
protopop.

Pentru deplinirea postului de învățătoriu dela școla poporală din **Govoșdia**, să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) In bani gata 320 fl.; 2) paușal pentru scripturistică 10 fl.; 3) paușal pentru conferințele învățătoreșci 12 fl.; 4) în naturale: una ju-mătate sesiune pământ cu un venit anual de 120 fl.; 5) cortel liber cu 2 odăi, grajd și grădină de legumi.

Recursele ajustate cu testimoniu de calificațiunea prescrișă sunt a să trimitte la părintele protopop subscris în M.-Radna. Recurenții vor avé să se presente în sfta biserică spre a-și arêta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parochial.
In conțelegere cu: VASILE BELEȘIU, m. p. protopop și inspector școlar.

Pentru deplinirea stațiunei învățătoreșci dela școla poporală din **Conop**, să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fôia „Bis. și Școla.”

Emolumintele anuale sunt: 1) In bani gata 300 fl.; 2) pentru 12 stângeni de lemne din care e a să încălđi și sala de învățământ un relut de 78 fl.; 3) pentru rescum-părarea alor 200 porțiune de fên 30 fl.; 4) paușal pen-tru scripturistică și conferință învățătorească 12 fl.; 5) pentru curatorat 10 fl.; 6) cortel liber cu 2 odăi, culină,

grajd și grădină de legumi; 7) dela înmormântări cu liturghie 1 fl. și fără liturghie 50 cr.

Recursele ajustate cu testimoniile prescrise sunt a să trimită la protopresbiterul subscris în M.-Radna. — Recurenții vor avea să se prezente în s-ta biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parochial.

Cu consensul protopresbiterului: VASILE BELEȘIU, m. p. inspector școlar.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă din **Pernescl**, comitatul Arad, protopresbiteratul Radna, să scrie concurs cu termen de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) în bani gata 100 fl.; 2) în naturale 5 șinici de grâu și 5 de cucuruz, 10 măji metrice de fân, 48 metri de lemne, din care are a să încălzi și sala de învățământ; 3) 10 fl. pentru conferință, 5 fl. pentru famulariu; 4) cortel cu grădină de legume; 5) 33 de jugere de pământ la deal, din care o parte e pentru semănătură și două părți pentru ierbărit; 6) dela înmormântările mari, unde va fi chemat 40 cr. și dela cele mici 20 cr.

Cei ce vor reflecta la acest post, sunt poftiți recursele lor adresate comitetului parochial să-le subșternă Prea Onoratiului Domn protopop Vasile Beleş în Maria-Radna, provădute cu documintele de lipsă conform regulamentului pentru organizarea învățământului; având recurenții a să prezenta în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută la 21 Iulie 1897.

Parteniu Turcu, m. p.   *Gligor Giurcône, m. p.*
preș. com. par.   notar.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘIU, m. p. protopop și inspector școlar.

—□—

Pe stațiunea învățătorescă dela școla gr. or. rom. din **Cheriu**, inspectoratul Oradea-mare, să scrie concurs de nou cu termen de alegere pe **29 August** (10 Septembrie.)

Emolumintele sunt: 1) în bani numărar 140 fl.; 2) 16 jugere pământ 96 fl.; 3) 10 cubule grâu à 5 fl. = 50 fl.; 4) pentru școla de repetiție dela antistia comunală 15 fl.; 5) venitele cantonale 30 fl. — Suma 331 fl. afară de acestea cortel în natură cu grădină de legumi de $\frac{1}{4}$ de juger.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6 art. XVIII. din 1879, adresate comitetului parochial din Cheriu, să se trimită subscrisului în Oradea-mare până inclusive 26 August (7 Septembrie) a. c. având recurenții în vre-o Duminecă, ori sârbătore a-se prezenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și inspector școlar.

—□—

Conform ordinatiunei consistorială din Caransebeș de sub Nr. 2247, școl. ex 1897, să scrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc clasa a II-a la școla confesională gr. ort. rom. din **Fizeș**, protopresbiteratul Bocșa-montană, cu termenul de recurgere până la **7/19 Septembrie a. c.** în care și va fi și alegerea.

Emolumintele sunt: 1) Salariu în bani gată 300 fl.; 2) 36 metri lemne în natură, din care sumă are învățătorul pensionat **Martin Țapu** 12 metri în timp de

3 ani; ér din restul de 24 metri are învățătorul activ, $\frac{2}{3}$ și $\frac{1}{3}$ pe sâma salei de învățământ preste tot valoarea lemnelor este 81 fl.; 3) pentru conferințele învățătoresci 15 fl.; 4) pentru adunarea generală 15 fl.; 5) pentru scripturistică învățătorului activ 10 fl.; 6) pentru curățitorul școlei 20 fl.; 7) 10 jugere de pământ arător, din care învățătorul pensionat **Martin Țapu** are a folosi 5 jugere pe 3 an de zile; 8) cortel liber cu grădină de $\frac{1}{2}$ juger intravilan; 9) una grădină de afară, de $\frac{1}{2}$ juger; 10) dela înmormântări unde va fi poftit câte 50 cr.

Recursele ajustate după cum se cuvine și adresate către comitetul parochial din Fizeș să vor subșterne Prea On. oficiu protopresbiteral gr. ort. rom. în Bocșa-montană a termenul cuvenit.

Dela recurenții se poștește, ca înainte de alegere să se prezinte în biserică din loc, într'o Duminecă seu sârbătore spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Cei cu cunoștința muzicii vocale vor fi preferiți, având alegendul învățătoriu apt pe dirigerea corului vocal esistând în comună, se conteze la o remunerațiune anuală de 40 fl. (și adecă 20 fl. din cult, ér 20 fl. din fondul corului.)

Încât comitetul parochial ar concedea învățătorului ales a porta agendele oficiose bisericesci și școlare scripturistice, se fie îndatorat a-le suporta gratuit.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în comuna Fizeș, la 27 Iuliu 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral tractual.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă vacantă **Roșia**, protopresbiteratul Beiușului conform ord. Ven. Consistor oradan și conclusului adus de comitetul parochial din Roșia la 6/18 Iuliu a. c. prin acêsta să scrie concurs cu termen de alegere pe **24 August (5 Sept.) a. c.**

Ce se ține de salariul învățătoresc, acela pentru un învățător cualificat este staverit în următoarele: pe lângă folosirea grădinei dela școla nouă a căreia contribuție o va solvi alesul învățător.

1) în bani gata 175 fl.; 2) 400 cub. bucate $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruz à 5 fl. = 50 fl.; 3) cincideci metri lemne de foc, din cari va avea a se încălzi și școla 80 fl.; 4) venitele cantonale dela s. biserică, înmormântări mari à 40 cr. — mici à 20 cr., liturghii private, festanii, masluri dau un venit de peste 50 fl. — De tot 355 fl.

Doritorii de a ocupa acêsta stațiune au a-și înainta petițele lor provădute cu documintele necesarii adecă: estras de botez, testimoniu de cualifiștiune și din limba magiară, atestat despre conduita de până aci — protopresbiterului inspector școlar **Elia Moga** în Rabagani, ér până la ziua alegerii recurenților li-se dă voe a se prezenta la biserică din Roșia pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cant în vre-o Duminecă seu sârbătore.

Dat din ședința comitetului parochial din Roșia, ținut la 6/18 Iuliu 1897.

Comitetul parochial.

Petru Ciuhand, m. p.   *G. Ciuhand, m. p.*
preș. com. par.   not. com. par.

În conțelegere cu mine; **ELIA MOGA**, m. p. protopresbiterul Beiușului.

—□—

Să scrie concurs pentru deplinirea stațiunilor învățătoresci din inspectoratul **Halmagiului**.

1. **Ciuciu**, salariu anual în bani gata și naturale 338 fl. cuartir liber și grădină, ziua alegerii 18/30 August.

2. **Măgulicea**, salariu anual în bani gata și naturale 303 fl., cuartir liber și grădină, ziua alegerii 18/30 August.

3. **Lazuri**, salariu anual în bani gata și naturale 308 fl., cuartir liber și grădină, ziua alegerii 18/30 August.

4. **Brusturi**, salariu anual în bani gata și naturale 308 fl., cuartir liber și grădină, ziua alegerii 19/31 August.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni, sunt avisați recursele ajustate cu toate documentele prescise prin lege, adresate comitetului parochial din respectiva comună, unde voește a fi ales până la 17/29 August a. c. a-le trimite subscrișului în Halmagiu.

Comitetele parochiale.

În conțelegere cu: **IOAN GROZA**, m. p. prot. insp. școl.

Să escrie pentru îndeplinirea postului învățătoresc. din **Duud**, cu termin de alegere pe 7/19 Septembrie a. c.

Emolumintele sunt: a) Salariu în bani gata 300 fl. b) doi stângeni de lemne à 5 fl. 10 fl.; c) scripturisticiș 2 fl. 50 cr.; d) Dela înmormântări unde va fi poștit 40 respective 20 cr.; e) cuartir și grădină. De curatoriatul și încălțitul școlii se va îngriji comuna bisericească.

Dela competenți se recere ca s se presente în a-tare Duminecă ori sârbătoare în sta biserica pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic, căci alesul e obligat a conduce strana fără altă remunerațiune; ér până la 4/16 Septembrie a. c. se insinue petițiunile lor bine instruate și adresate comitetului parochial; părintelui protopop Georgiu Popoviciu, în Șiria (R.-Világos).

Din ședința comitetului dela 13/25 Iulie 1897.

Teodosie Motorca, m. p. *Ilie Berariu*, m. p. președinte. not. com. paroch.

Veđut: **GEORGIU POPOVICIU**, m. p. protopop.

Să escrie concurs pentru îndeplinirea parochiei de clasa a II-a din comuna **Curtacheriu**, devenită vacantă prin mórtea decedatului Iosif Ursu cu termin de alegere pe 29 August (10 Septembrie) 1897.

Emolumintele sunt: 1) Uza sesiune pământ cu un venit anual de 400 fl.; 2) stolele îndătinatela dela 386 numere 195 fl.; 3) grădină parochială 20 fl. — De tot 615 fl.

Reflectanții sunt avisați petitele instruate conform §. 15 lit. b) din regulament adresate comitetului parochiei Curtacheriu, se le subșternă părintelui protopresbiter Georgiu Popovici în Șiria (R.-Világos) până la 27 August (8 Septembrie) inclusive. Totodată sunt poștiți a-se presenta în vre-o Duminecă séu sârbătoare în sfta biserica din Curtacheriu, pentru de a servi, cânta și predica.

Să notifică, că alesul până la aniversarea reposării fostului preot în virtutea §. 8 din regulament va preda vėduvei jumătate din intregul venit al parochiei.

Din ședința comitetului parochial, ținuta la 13/25 Iuliu 1897.

Ambrosiu Ungureanu, m. p. *Georgiu Mladin*, m. p. președinte. not. ad hoc.

Veđut: **GEORGIU POPOVICI**, m. p. protopresbiter.

Să escrie concurs pentru îndeplinirea vacanței stațiuni învățătoresci dela școla de băiați din comuna **Curtacheriu**, cu termin de alegere pe 31 August (12 Sept.) a. c.

Emolumintele sunt: 1) În bani gata 260 fl. 2) Pentru 3 stângeni de lemne, în bani 30 fl.; 3) 2 jugere pământ cu despăgubire 25 fl.; 4) Dela îngropăciuni unde va fi poștit à 40 cr. 12 fl. De tot 327. fl.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați și trimite recursele instruate părintelui protopresbiter și in-

spector școliar **Georgiu Popoviciu** în Șiria (R.-Világos), până la 28 August (9 Septembrie) 1897 esclusive precum și a-sé presenta în una din Dumineci ori sârbători în sfta biserica din Curtacheriu, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic. — Alesul fără altă remunerațiune e obligat a conduce strana.

Din ședința comitetului parochial ținută la 13/25 Iuliu 1897.

Ambrosiu Ungureanu, m. p. *Georgiu Mladin*, m. p. președinte. not. ad hoc.

Veđut: **GEORGIU POPOVICIU**, m. p. protopresbiter și insp. școl.

Pentru stațiunea învățătorescă vacantă **Săucani** — conform ord. V. Consistor oradan din 6/18 Iunie a. c. Nr. 795 Sc. — să escrie concurs cu termin de alegere pe Dumineca din 16/28 Aug. a. c.

Salariul constă din următoarele: a) În bani gata 120 fl.; b) 9 Hect. și 60 l. cucuruz 40 fl. 99 cr.; c) 8 stângeni de lemne 80 fl.; d) pământul cantoral cu uu venit de 45 fl.; e) venitul din grădina școlii și accidentii 16 fl. — De tot 301 fl. 99 cr.

Doritorii de a ocupa această stațiune sunt poștiți a-și trimite recursele instruite conform legii — și cu testimoniu de cualificațiune — la adresa protopresbiterului inspec-tor școliar **Elia Moga** în Robogány, să notifică: că în lipsă de învățatoriu cualificat pentru anul școl. curinte se va alege și denumi și preparand absolut, apoi recurenții până la terminul alegerii au se se prezenteze la biserica din Săucani; pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cant.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în Săucani, la 6/18 Iuliu 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **ELIA MOGA**, m. p. protopresbiterul Beiușului.

Pentru deplinirea parochiei vacante de a III-a clasă **Talagiu**, protopresbiteratul Halmagiului să escrie concurs cu terminul de alegere 30 zile dela prima publicare.

Doritorii de a ocupa acesta parochia sunt avisați: recursele provėdute cu toate documentele prescise, adresate comitetului parochial până la 23 August (5 Septembrie) a-le trimite protopresbiterului subscris în Halmagiu.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **IOAN GROZA**, m. p. protopop.

Pentru îndeplinire parochiei de clasa III. din **Martihaz**, protopopiatul Tincei comitatul Bihor, să escrie concurs pre lângă următoarele emoluminte:

1) Dela 68 case câte una vică de cucuruz; 2) 16 jugere de pământ pentru care va solvi alesul contribuția; 3) 3 competență de imas; 4) stole indatinatela; 5) casa parochială bună.

Să observă că alesul pôte fi și învățatoriu, pentru care serviciu va folosi salariul statorit în 300 fl.; și dacă va fi cualificat se vor întreprinde pașii necesari se fie învățator și preot definitiv.

Recurenții au se se prezenteze în fața locului și conform regulamentului recursele adnesate se-le trimite subscrișului protopop în Mėhkerek u. p. Sarkad până în 27 Aug. (8 Septembrie), ér alegerea va fi în 29 Aug. (10 Septembrie.)

Martihaz, 8/20 Maiu 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **NICOLAE ROCSIN**, m. p. protopop